

บทที่ ๑

บทนำ

โดยทั่วไปแล้วองค์การธุรกิจยังให้ความสนใจในคลังสินค้าน้อยหรือเกือบจะไม่สนใจเลย จนกว่าจะมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น เช่น เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้นว่า การถดถอยสินค้าเพื่อแก่งกำไร หรือเหตุการณ์ทางค้าขายต่าง ๆ เป็นต้นว่าอัคริภัย อุทกภัย โจรภัย ภัยอันตรายและภัยอื่น ๆ เป็นต้น องค์การธุรกิจจึงจะให้ความสนใจสักครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการล่าช้าหรือ เป็นเหตุให้เสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นในบางครั้ง เหตุผลที่กิจการให้ความสนใจคลังสินค้าน้อย อาจจะเนื่องจากสภาพหรือลักษณะของการทำงาน การจัดเก็บสินค้า การบำรุงรักษาเครื่องมือ พนักงาน สินค้า ตลอดจนอาคารของคลังสินค้านั้นยังไม่เหมาะสม และมีกฎระเบียบมากกว่าหน่วยงานอื่น นอกจากนี้คนทั่วไปยังมีความเข้าใจผิดว่า คลังสินค้าเป็นเพียงหน่วยงานของพนักงานที่ใกล้เกษียณอายุ หรือห้องทำงานของคนที่ต้องการ เวลาพักผ่อนมาก และคนทำงานในคลังสินค้า เบียดเบียนยามเฝ้าสถานที่คอยระวังมิให้สินค้าสูญหาย หรือคลังสินค้าเป็นเพียงห้องเก็บของธรรมดา เมื่อมีวัสดุสินค้าต่าง ๆ ก็นำเข้ามาเก็บได้เลยโดยไม่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถใด ๆ ใด ๆ ก็สามารถปฏิบัติงานในคลังสินค้าได้ เพราะวิธีการปฏิบัติงานง่าย ไม่ต้องเรียนรู้มาก เป็นต้น ความเข้าใจนี้ผิดมากซึ่งความจริงแล้วสภาพการทำงานในคลังสินค้านั้นมีกลไกละเอียดอ่อน ทำทนายมีความสามารถ เพราะต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการ เช่น เกี่ยวกัหน่วยงานอื่น ๆ และคลังสินค้านั้นก็เป็นหน่วยงานที่สำคัญคือกิจการด้วย คืออาจทำให้กิจการล้มละลายเสียหาย ถ้าไม่ได้รับการเอาใจใส่ป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ โดยเฉพาะอัคริภัย และอาจทำให้กิจการเจริญก้าวหน้าด้วยการ เป็นหน่วยงานสนับสนุนหน่วยงานอื่นให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เป้าหมาย เช่นการเตรียมพื้นที่เก็บสินค้าตามต้องการ การรักษาคุณภาพสินค้าในคลังสินค้าให้คงที่ การจัดการบรรจจ่ายสินค้ารวดเร็วถูกต้อง ด้วยเหตุผลเหล่านี้เอง ผู้เขียนจึงเห็นความสำคัญและให้ความสนใจคลังสินค้าอย่างยิ่ง จึงได้เสนอวิทยานิพนธ์นี้

การศึกษาคนควา

ผู้เขียนใช้ชีวิต การ ค้างคองไปนี้ ในการศึกษาคนควา เพื่อ เขียนวิทยานิพนธ์นี้ คือ

๑. การ ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร
๒. การ สัมภาษณ์และสนทนาจากผู้มีความรู้และ ผู้ปฏิบัติงานในคลังสินค้า
๓. การ เข้าสังเกตการณ์ในคลังสินค้า โดยไมรวมปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์และ ขอบเขตการศึกษาคนควา

วัตถุประสงค์ในการ เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้ คือ ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะ เขียน หลักพื้นฐานทั่วไปในการจัดการ คลังสินค้า เพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายบริหาร เห็นความสำคัญในการ จัด การคลังสินค้า รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ด้วย

ขอบเขตการศึกษาคนควา มีดังนี้

๑. จะทำการศึกษาคนควาเฉพาะ เรื่องคลังสินค้าเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงการ จัดการสินค้าคงคลัง การบริหารงานพัสดุ การจัดการ การขนส่ง

๒. ในการศึกษาการ ปฏิบัติงานจริงขององค์การธุรกิจต่าง ๆ มีข้อจำกัดด้านข้อมูล และปัญหาภายในธุรกิจ ดังนั้นผู้เขียนจะไม่แสดงตัวเลขข้อมูลตลอดจนปัญหาภายในธุรกิจ ต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์นี้

๓. ผู้เขียนศึกษาค้างสินค้าเฉพาะของเอกชน เพราะการดำเนินงานของเอกชน มุ่งถึงผลประโยชน์ด้าน เศรษฐกิจ คือมุ่งถึงการประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา แรงงาน และผล กำไรมากกว่าหน่วยงานของรัฐบาลที่มุ่งด้านการให้บริการแก่ประชาชนมากกว่า อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเชื่อว่าหลักการทั่วไปในการจัดการ คลังสินค้าทั้งของภาคเอกชนและรัฐบาลคล้ายคลึงกัน

๔. ในการศึกษาคลังสินค้าของเอกชน จะมุ่งศึกษาเฉพาะ คลังสินค้าขององค์การ ธุรกิจที่ใช่ เก็บวัสดุสินค้าของตนเอง มากกว่าคลังสินค้าสาธารณะที่รับฝากหรือจำหน่ายสินค้า เพราะคลังสินค้าสาธารณะ โดยมากมุ่งแต่รายได้จากการรับฝากและรับจำหน่าย ประเด็นเกี่ยว ส่วนประเด็นอื่นเช่นการ เก็บรักษา การบำรุงรักษาและความปลอดภัย จะสนใจน้อยมาก ส่วนคลังสินค้าของกิจการที่เก็บสินค้าของตนเอง ผู้บริหาร และ เจ้าของมักให้ความสนใจใ

หลายด้านเพื่อผลประโยชน์ของกิจการเอง หากคลังสินค้าสาธารณะจะให้ความเอาใจใส่ทุกด้าน ผู้เขียนก็เชื่อว่าหลักการจัดการทั้งของคลังสาธารณะและของกิจการเองจะคล้ายคลึงกัน

ประโยชน์ที่จะได้รับในการศึกษาค้นคว้า

- ๑. ช่วยแนะแนวการจัดการขั้นพื้นฐานในการจัดการคลังสินค้า เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่เป้าหมาย
- ๒. ช่วยกระตุ้นบุคคลฝ่ายบริหารของกิจการ ฝ่ายคลังสินค้า และบุคคลอื่น ๆ ให้เพิ่มความสนใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับคลังสินค้านามากขึ้น
- ๓. เพื่อชักจูงทัศนคติที่ไม่ดีที่มีต่อคลังสินค้า ในข้อที่ว่าคลังสินค้าเป็นห้องเก็บของและห้องพักผ่อนของพนักงานที่ใกล้เกษียณอายุหรืออายุมาก และคนทำงานมีสภาพเหมือนยามเฝ้าสถานที่ โดยชี้ให้เห็นว่าคลังสินค้าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อกิจการ เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น คนทำงานในคลังสินค้าก็ควรมีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งมีปฏิภาณไหวพริบด้วย

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า ๓ วิธีดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดสรุปดังนี้

๑. การศึกษาหนังสือเอกสาร ศึกษาความเป็นมา แนวความคิดทางทฤษฎี และวิธีการปฏิบัติงานจากหนังสือ เอกสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากหน่วยงานเอกชนและราชการ เช่น องค์การท่าเรือแห่งประเทศไทย ห้องสมุดของสำนักบรรณสาร สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ห้องสมุดของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ศูนย์เพิ่มผลผลิต กระทรวงอุตสาหกรรม ห้องสมุดบริติชควีนส์คอล ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๒. การสัมภาษณ์และสนทนาแลกเปลี่ยน โดยการสัมภาษณ์สนทนากับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหารคลังสินค้าและงานพัสดุสินค้า รวมทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในคลังสินค้าโดยตรง ซึ่งบางแห่งได้อนุญาตให้ผู้เขียนเข้าชมคลังสินค้าด้วย คำถามที่ใช้ในการ

สัมภาษณ์ ๒ แบบ คือถามแบบทั่วไปว่า อะไร ที่ไหน ใคร เป็นต้น เช่น กิจการ ประกอบ
ธุรกิจที่ไหน สินค้าอะไร คลังสินค้าตั้งที่ไหน ใคร เป็นผู้บริหาร กิจการและคลังสินค้า
และถามแบบมุ่งสู่นโยบายเฉพาะ ดังตัวอย่างคำถามในภาคผนวก

๓. การ เข้าสังเกตการณ์การทำงาน ในการ เข้าสังเกตการณ์การทำงานนี้
ผู้เขียนใช้ชีวิต เข้าศึกษางานโดยไม่ไคร่ร่วมปฏิบัติงานทั้งในคลังสินค้าขนาดเล็กและขนาดใหญ่
คละกันไป ผู้เขียนได้สังเกตการณ์และสอบถามเจ้าหน้าที่ในกิจการ นั้น ๆ เพื่อให้ไคร่ราย
ละเอียดเพิ่มขึ้น เช่น ลักษณะคลังสินค้า (ไคร่แก่ ประตู หน้าต่าง ทางเดิน แสงสว่าง
โครงสร้างอาคาร การป้องกันภัยต่าง ๆ ฯลฯ) การจ้ควางสินค้า การอนุมัติเบิกจ่ายสินค้า
การตรวจนับสินค้า การใช้เครื่องมือ ตลอดจนการปฏิบัติงานอื่น ๆ ในคลังสินค้า ซึ่งคำถาม
จะละเอียดหรือคล้ายกับการ สัมภาษณ์สนทนาในข้อ ๒ แต่เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางประการ
ผู้เขียนจึงมีข้อจำกัดในการ เข้าสังเกตการณ์และการ สัมภาษณ์สนทนา ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูล
ตัวเลขและปัญหาภายในกิจการ

ข้อดีของการ เข้าสังเกตการทำงาน คือทราบรายละเอียดและข้อเท็จจริงไคร่มาก
กว่าการ สัมภาษณ์และศึกษาจากหนังสือ เอกสาร แต่มีข้อ เสียคือ เสียเวลาทั้งผู้ปฏิบัติงานใน
คลังสินค้าและผู้เขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานในคลังสินค้าและเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้เขียน
จึงอาศัยการทำรายการตรวจสอบ (Check List) ของตนเอง โดยเตรียมให้พร้อม
ก่อนการ สัมภาษณ์และสังเกตการณ์ และพยายามทำรายละเอียดไคร่ครอบคลุมมากที่สุด คือ
ขณะสังเกตการณ์และสัมภาษณ์ก็จะตรวจสอบคลังสินค้าด้วยสายตาและความคิดเห็น แล้วใส่
เครื่องหมายถูกหรือผิดหรือ เขียนข้อความเพิ่มเติมในกระดาษตรวจสอบ ดังตัวอย่างในภาค
ผนวก อนึ่งการ เข้าสังเกตการณ์หรือสัมภาษณ์สอบถามผู้เขียนจะต้องกระทำตัวให้เจ้าหน้าที่
บริหารและพนักงานในคลังสินค้าเห็นว่า ผู้เขียนไม่มีความประสงค์จับผิดและตำหนิการทำงาน
ของพนักงาน เพื่อเสนอผู้จัดการ หรือบุคคลอื่น หรือ เพื่อยุ้ให้พนักงานแตกแยกกับกิจการ
และที่สำคัญที่สุด คือการ ไม่เปิดเผยความลับของกิจการ ต่อบุคคลภายนอก

ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าตาม ๓ วิธีที่กล่าวมาแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นสรุปได้ว่า
 กิจกรรมต่าง ๆ ในประเทศไทยส่วนมากยังไม่เห็นความสำคัญในการจัดการคลังสินค้าในหลาย
 กรณี เช่นในการหาสถานที่ตั้ง การดูแลรักษาและความปลอดภัยของสินค้า เครื่องมือ อาคาร
 ความสำคัญเกี่ยวกับพนักงานในคลังสินค้า และการวางแผนและควบคุม ฯ เป็นต้น ยกเว้น
 กรณีเดียวที่ทุกกิจกรรมทั้งขนาดเล็กและใหญ่ให้ความสนใจ คือการควบคุมสินค้าในคลังสินค้า
 มีให้สูญหายและสูญเสียบ ส่วนการดำเนินงานการจัดการคลังสินค้าสำหรับกิจการขนาดเล็ก
 ยังคงอาศัยประสบการณ์ ความชำนาญสามัญสำนึก มากกว่าการใช้วิชาการ ข้อเท็จจริง
 ส่วนกิจการขนาดใหญ่มีการใช้ทั้งความรู้วิชาการและประสบการณ์ทั้งสองอย่างในการดำเนินงาน
 ผู้เขียนเชื่อว่าแนวโน้มในอนาคตธุรกิจต่าง ๆ จะยอมรับความสำคัญของการจัดการคลังสินค้า
 เช่นเดียวกับการจัดการหน่วยงานอื่น ๆ และเห็นความสำคัญของการจัดการคลังสินค้าในกรณี
 อื่น ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดหาสถานที่ตั้ง การบำรุงรักษาและความปลอดภัย ฯ
 ซึ่งปัจจุบันนี้มีการตื่นตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้านี้กระทำโดยผู้เขียนเอง ซึ่ง
 อาจมีอคติลำเอียงได้ ประกอบกับมีข้อจำกัดในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้
 การศึกษาไม่ละเอียดถี่ถ้วน ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องนี้อาจจะทำการค้นคว้าศึกษาต่อไปเพื่อ
 ให้ได้รายละเอียดมากยิ่งขึ้น.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย